Huidkanker en voorstadia bij vulva en penis

Waar je op let en wanneer je naar de huisarts gaat

Het doel van deze folder

Deze folder legt uit welke vormen van huidkanker en voorstadia bij de vulva en de penis voorkomen, wie meer kans heeft en welke signalen je laat bekijken.

Hoe vaak het voorkomt

Huidkanker aan de vulva of de penis is zeldzaam. Het komt vooral voor bij ouderen. De meest voorkomende vorm is het plaveiselcelcarcinoom. Soms gaat er een voorstadium aan vooraf. Ook een melanoom kan hier voorkomen, al is dat zeldzaam.

Voorstadia

- **Bij de vulva:** VIN, vulvaire intra-epitheliale neoplasie, waarvan twee vormen bestaan. De ene vorm komt door HPV en zie je vooral bij jongere vrouwen, en vaker bij rokers. De andere vorm ontstaat bij lichen sclerosus of lichen planus en zie je vooral bij oudere vrouwen.
- **Bij de penis:** PeIN, peniele intra-epitheliale neoplasie. Ook die kan door HPV komen of ontstaan bij lichen sclerosus.

Een voorstadium is nog geen kanker. Het kan wel overgaan in kanker. Daarom wordt het behandeld en gecontroleerd.

Wie meer kans heeft

- mensen met lichen sclerosus of lichen planus van de geslachtsdelen
- mensen met een langdurige HPV-infectie
- rokers
- mensen met een verminderde afweer
- bij de penis: mannen met een nauwe voorhuid die niet besneden zijn

Signalen om te laten bekijken

- een wondje dat niet geneest
- een bultje of knobbel die groeit
- een ruwe, harde of schilferende plek
- een plek die van kleur verandert: wit, rood, bruin of zwart
- bloeden zonder duidelijke reden
- jeuk of pijn op één plek die blijft
- een verandering aan één kant
- een dikke klier in de lies

Bij lichen sclerosus en lichen planus let je vooral op een plek die anders reageert dan de rest: een wondje of bultje dat niet beter wordt met de hormoonzalf.

Zelf kijken

Kijk regelmatig met een spiegel naar je vulva of je penis, in goed licht. Zo weet je hoe het er normaal uitziet en zie je eerder als er iets verandert. Twijfel je, ga dan naar je huisarts. Die kan een klein stukje huid laten onderzoeken.

Wat je zelf kunt doen

- Stop met roken.
- Laat lichen sclerosus en lichen planus goed behandelen en ga op controle.
- Een condoom verkleint de kans op HPV.
- De HPV-vaccinatie beschermt tegen de typen HPV die het vaakst kanker geven. Meisjes en jongens krijgen die vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma.

Ga naar je huisarts bij:

- jeuk, pijn of een branderig gevoel dat na 2 weken goede verzorging niet minder is
- een wondje dat niet geneest, of een bultje dat groeit
- een ruwe, harde of witte plek, of een plek die van kleur verandert
- een schimmel die steeds terugkomt
- pijn bij het vrijen
- zorgen over een soa

Bel dezelfde dag als de voorhuid vastzit achter de eikel en de eikel opzwelt, bij heel veel pijn met blaasjes of wondjes, of als je niet goed kunt plassen. Buiten kantoortijd bel je de huisartsenpost.

Er is alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze folder juist is. Toch is niet elke behandeling geschikt of werkzaam voor iedereen. Je eigen arts kan je uitgebreider adviseren.

Samengesteld door dr. Annemie Galimont-Collen, dermatoloog, naar de NVDV-richtlijn Lichen sclerosus (2021), de NVOG-richtlijnen Vulvodynie (2019) en Premaligniteiten van de vulva (2021), de multidisciplinaire richtlijn Seksueel overdraagbare aandoeningen (2024), de NHG-Standaarden Fluor vaginalis, Dermatomycosen en Lichen sclerosus, en de patiëntenfolders van de NVDV. Uitgave: onlinedermatologie.nl, november 2026.